

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте турындагы нигезләмәне яңа редакциядә раслау хакында

Гамәлдәге муниципаль законнарны федераль законнарга туры китерү максатларында, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Уставының 29 статьясына таянып, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте турындагы нигезләмәне кушымта нигезендә яңа редакциядә расларга.

2. «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Гражданлык яклавы идарәсе» муниципаль казна учреждениесе житәкчесенә үзенә локаль хокукый актларын әлеге карарның 1 пункты белән расланган нигезләмәгә туры китерергә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Башкарма комитет житәкчесе урынбасары Жәләлов А.Ф. йөкләргә.

Башкарма комитет
Житәкчесе вазыйфаларын башкаручы

Ш.А. Алиуллов

Хәйруллина Э.Ж.
2-20-50

Чүпрәле муниципаль районы
Башкарма комитетының
2015 елның "___" _____
___ номерлы карары белән
расланган

**Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының бердәм дежур-
диспетчерлык хезмәте турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

I. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Төп төшенчәләр

1.1.1. Әлеге Нигезләмә, ашыгыч оператив хезмәтләрне «112» бердәм номеры аша чакыруны тәмин итү системасын гамәлгә кертүне исәпкә алып, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының бердәм дежур-диспетчерлык хезмәтенә (алга таба - БДДХ) төп бурычларын, функцияләрен һәм вәкаләтләрен билгели.

1.1.2. Муниципаль берәмлекнең ЕДС гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бердәм дөүләт системасы (алга таба - РСЧС) территорияль подсистемасының муниципаль звеносының көндәлек идарәсе органы булып тора. Муниципаль берәмлекнең ЕДС базасында 112 системасы жәелдерелә.

1.1.3. Муниципаль берәмлекнең БДДХ үз вәкаләтләре чикләрендә гадәттән тыш хәлләр (гадәттән тыш хәлләр) һәм гадәттән тыш хәлләр (гадәттән тыш хәлләр) гадәттән тыш хәлләр (гадәттән тыш хәлләр) турында мәгълүмат жыю, эшкәртү һәм алмашу мәсьәләләре буенча милек рәвешләренә бәйсез рәвештә муниципаль берәмлекнең ашыгыч оператив хезмәтләре һәм оешмалары (объектлары) белән үзара эш итә.

1.1.4. БДДХ булдыруның максаты - жирле үзидарә органнарының һәм муниципаль берәмлек хезмәтләренә гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу яисә килеп чыгу куркынычы тудыруга, жәлеп ителә торган көчләрнең һәм РСЧС чараларының, шул исәптән экстрен оператив хезмәтләрнең, оешмаларның (объектларның) үзара хезмәттәшлеге нәтижәлелеген, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча аларның уртак гамәлләре булганда, шулай ук муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары тарафыннан гражданнар оборонасы (алга таба - ГО) буенча чараларны оештыру һәм гамәлгә ашыру, муниципаль берәмлекләр чикләрендә янгын куркынычсызлыгын тәмин итү, халыкны һәм территорияләргә гадәттән тыш хәлләрдән яклау, шул исәптән су объектларында кешеләрнең куркынычсызлыгын тәмин итү, аларның гомерен һәм сәламәтлеген саклау буенча вәкаләтләрен үтәүне тәмин итү.

1.1.5. Бердәм дөүләт системасы РСЧС территорияль системасының Муниципаль звеноларының эшләве режимнарын үзгәртүгә ГО хәбәр итү сигналларын, сигналларны кабул итү һәм тапшыру, халыктан һәм оешмалардан

гадәттән тыш хәлләр турында хәбәрләр кабул итү, әлеге мәгълүматны тиешле ашыгыч оператив хезмәтләр һәм оешмалар (объектлар) ДДСна оператив хезмәтләренә оператив житкерү, гадәттән тыш оператив хезмәтләренә һәм оешмаларның (объектларның) Бердәм гамәлләрен координацияләү, РСЧС территориаль системасының тиешле звеносы көчләре һәм чаралары белән оператив идарә итү, гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү яки килеп чыгу куркынычы турында муниципаль звеноның житәкче составына һәм халыкка хәбәр итү.

1.1.6. Муниципаль берәмлекнең БДДХнең гомуми житәкчелеген жирле үзидарә органы житәкчесе, турыдан-туры муниципаль берәмлекнең ЕДС башлыгы башкара.

1.1.7. Муниципаль берәмлекнең бердәмлеге үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясенә, халыкара хокукның гомумтанылган принципларына һәм нормаларына, Россия Федерациясенә халыкара шартнамәләренә, федераль конституциячел законнарға, федераль законнарға, Россия Федерациясе Президенты һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте актларына, шулай ук ашыгыч оператив хезмәтләренә үзара хезмәттәшлеге вакытында мәгълүмат алмашу тәртибен һәм күләмен билгеләүче Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте башкарма органнарының норматив хокукый актларына, гражданнар оборонасы, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла - казалар нәтижәләрен бетерү буенча Россия Федерациясе Министрлыгының норматив хокукый актларына (алга таба-Россия ГТХМ), Татарстан Республикасы законнарына, әлеге Нигезләмәгә, шулай ук тиешле муниципаль хокукый актларга таяна.

1.1.8. Муниципаль берәмлекнең ЕДС Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча баш идарәсенә (алга таба - Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Россия баш идарәсе) кризислы хәлләрдә идарә үзәге (алга таба - КХИУ) , Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары бүлекчәләре һәм муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары белән үзара эшчәнлек алып бара.

1.2. Муниципаль берәмлек БДДХнең төп бурычлары

1.2.1. Муниципаль берәмлекнең БДДХ түбәндәге төп бурычларны үти:
гадәттән тыш хәлләр (хәлләр) турында чакырулар (хәбәрләр) кабул итү;

РСЧС территориаль системасының ГО, муниципаль звеносы житәкчелегенә, муниципаль берәмлек территориясендә гадәттән тыш хәлләргә кисәтү һәм бетерү өчен бүлеп бирелә торган (жәлеп ителә торган), муниципаль берәмлек территориясендә ГО көчләре һәм чаралары, халык һәм гадәттән тыш хәлләргә (гадәттән тыш хәлләргә) кисәтү һәм бетерү өчен бүлеп бирелә торган һәм жирле (муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган гадәттән тыш хәлләргә) кисәтү һәм бетерү өчен билгеләнгән РСЧС территориаль системасының, идарә органнарының, көч һәм чараларын, Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләргә, ГО сигналлары буенча халыкка хәбәр итү;

РСЧС идарәсе органнары, муниципаль берәмлек администрациясе, жирле үзидарә органнары һәм муниципаль берәмлек оешмаларының (объектларының)

ашыгыч оператив хезмәтләре һәм ДДС белән гадәттән тыш хәлләргә оператив җавап бирү максатларында билгеләнгән тәртиптә үзара хезмәттәшлекне оештыру;

гадәттән тыш хәлләрне бетерүгә җәлеп ителә торган гадәттән тыш хәлләрне (һәлакәтләрне), кабул ителгән һәм тәкъдим ителә торган чаралар турында ашыгыч оператив хезмәтләр һәм оешмалар (объектлар), РСЧС көчләренең ДДҮнә хәбәр итү;

керүче һәм чыгучы хәбәрләрне теркәү һәм документлаштыру, халыктан чакырулар, гадәттән тыш хәлләр (кизү тору тәүлек эчендә) турында мәгълүматны гомумиләштерү, аларны бетерү буенча эшләр барышы һәм буйсыну буенча тиешле донесениеләр (докладлар) бирү, кергән чакырулар буенча статистик хисапларны формалаштыру;

башка объектларда һәм территорияләрдә гадәттән тыш хәлләрне бетерү буенча үзара хезмәттәшлек планнары буенча ситуациягә туры китереп, муниципаль берәмлекләрнең БДДХ хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү;

«112» бердәм номеры аша килгән чакыруларга (хәбәрләргә) җавап бирүне һәм җавап бирү нәтижәләрен тикшереп торуну оештыру;

муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан РСЧС көчләре һәм чаралары белән оператив идарә итү, аларга янғын, аварияләр, табигый бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен локальләштерү һәм бетерү буенча бурычлар кую һәм җиткерү, кирәкле ашыгыч чаралар һәм карарлар кабул итү (югарыдагы органнар билгеләгән вәкаләтләр чикләрендә).

1.3. Муниципаль берәмлек БДДХнең төп бурычлары

1.3.1. Муниципаль берәмлекнең БДДХнә түбәндәге төп функцияләр йөкләнә: халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән (һәлакәтләрдән) яклау өлкәсендә мәгълүмат жыюны һәм эшкәртүне гамәлгә ашыру;

муниципаль берәмлекнең РСЧС координацион органнарын мәгълүмат белән тәэмин итү;

кергән мәгълүматның дөреслеген анализлау һәм бәяләү, аны кабул ителгән хәбәргә җавап бирү компетенциясенә кергән ашыгыч оператив хезмәтләр һәм оешмалар (объектлар) ДДСНА җиткерү;

гадәттән тыш хәлләр (һәлакәт) турында мәгълүматларны эшкәртү һәм анализлау, аның масштабын билгеләү һәм гадәттән тыш хәлләргә җавап бирү өчен җәлеп ителә торган ашыгыч оператив хезмәтләр һәм оешмалар (объектлар) ДДС составын аныклау, аларны тиешле эш режимнарына күчерү турында хәбәр итү;

гадәттән тыш хәлләрне бетерү буенча кабул ителгән чараларны жыю, бәяләү һәм контрольдә тоту, гадәттән тыш хәлләрне бетерү буенча муниципаль берәмлекнең тормыш тәэмин итү хезмәтләре тарафыннан алдан эшләнгән һәм килештерелгән гадәттән тыш хәлләрне бетерү буенча идарә карарлары вариантларын эзерләү һәм коррекцияләү, гадәттән тыш чаралар һәм кирәкле карарлар кабул итү (югарыдагы органнар тарафыннан билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә);

муниципаль берәмлеккә идарә итү системасының, автоматлаштыру чараларының, жирле Хәбәр итү системасының ышанычлы, тотрыклы, өзлексез һәм тәүлек буе эшләвен тәмин итү;

жирле үзидарә органнары каршында төзелгән гадәттән тыш хәл турында мәгълүматны (үз компетенциясе чикләрендә) халыкны һәм территорияләре гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендәге бурычларны хәл итүгә вәкаләтле махсус идарә органнарына кадәр житкерү;

РСЧС идарәсенә югары органнары тарафыннан куелган бурычларны ашыгыч оператив хезмәтләр һәм оешмалар (объектлар) тиешле ДДСга житкерү, аларның үтәлешен тикшереп торы һәм хезмәттәшлекне оештыру;

РСЧС (күзәтү һәм тикшерү чаралары составына керә торган гадәттән тыш оператив хезмәтләренә һәм оешмаларның (объектларның), күзәтү һәм контроль хезмәтләренә (мониторинг системасы) ДДСнан гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы яисә факты, гадәттән тыш хәлләре һәм гадәттән тыш хәлләре бетерү буенча көчләренә һәм чараларның гамәлләре (һәлакәт) турында алынган мәгълүматны муниципаль берәмлекнең ашыгыч оператив хезмәтләренә һәм оешмаларының (объектларының) ДДХнә житкерү;

гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү яисә барлыкка килү куркынычы, килеп туган хәл, гадәттән тыш хәлләре бетерү буенча мөмкин булган карарлар вариантлары һәм гамәлләр (элек эзерләнгән һәм килешенгән планнар нигезендә) турында докладларны (донесениеләре) ведомство буйсынуындагы идарәнең югары органына тапшыру;

тәүлек буе кешеләр һәм мәгариф объектларының социаль билгеләнештәге һәм сәламәтлек саклау объектларының комплекслы иминлеге торышы мониторингы;

РСЧСның муниципаль һәм объект дәрәжәләрендә оператив дежур торы өчен белгечләр эзерләү, яңадан эзерләү һәм квалификацияләрен күтәрүне оештыруда катнашу.

1.4. Муниципаль берәмлекнең БДДХ составы һәм структурасы

1.4.1. Муниципаль берәмлекнең БДДХ үз эченә түбәндәгеләр керә: ЕДДС житәкчелеге, дежур-диспетчерлык персоналы, идарә итү пункты, Элемтә, хәбәр итү һәм идарәне автоматлаштыру чаралары.

1.4.2. БДДХ житәкчелеге составына түбәндәгеләр керә: БДДХ башлыгы һәм аның кимендә ике урынбасары: элемтә чаралары һәм идарә итү; гадәттән тыш хәлләре мониторинглау һәм фаразлау. Бердәм дежур-диспетчерлык персоналы составында тәүлек буе кизү торыны исәпкә алып, оператив дежур сменалар каралырга тиеш, аларның саны жирле шартларга, потенциал куркыныч объектлар булуга һәм гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) килеп чыгу куркынычына бәйле рәвештә билгеләнә. Оператив дежур смена составына БДДХ оператив дежур һәм диспетчеры кертелергә тиеш. 112 - системасын файдалануга тапшырганда оператив дежур смена составына шулай ук 112 - системасының оператор персоналы (диспетчерлары) керә.

1.4.3. 112 - системасы диспетчерлары саны оператив дежур смена составында муниципаль берәмлектә халык саныннан, шалтыратуларны эшкәртүнең уртача

дәвамлылығыннан һәм тәүлек буена шалтыратуларның саныннан чыгып билгеләнә.

1.4.4. БДДХ белән идарә итү пункты (алга таба – БДДХ ИИП) даими һәм дежур-диспетчерлык персоналы, 112 системасы диспетчерлары өчен кирәкле техник чаралар һәм документлар белән тәмин ителгән эш бүлмәләреннән гыйбарәт. БДДХ жирле үзидарә органы тарафыннан бирелә торган биналарда урнаштырыла.

1.4.5. БДДХ ИИП биналарында техник чараларны урнаштыру һәм монтажлау буенча конструктив карарлар, гадәттән тыш хәлләр шартларында, шул исәптән хәрби вакытта кирәкле тереклек өчен кирәк булган шартларга ирешү максатларында, техник чараларга тышкы йогынтыларның йогынтысын минимальләштерүне исәпкә алып, сайлана.

1.4.6. БДДХнең техник чараларын электр белән тәмин итү беренче электр белән тәмин итү категориясе нигезендә Россиянең бердәм энергетика системасыннан иң түбән булмаса, 500 меңнән артык халкы булган торак пунктлар өчен махсус төркемнең беренче категориясе нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

1.4.7. БДДХ идарәсенең техник чараларының тәкъдим ителә торган составы: элемент һәм идарәне автоматлаштыру чаралары, шул исәптән радиоэлемент чаралары;

житәкчелек составына һәм халыкка хәбәр итү чаралары;

керүче һәм чыккан сөйләшүләрне теркәү (язылу) чаралары, шулай ук шалтыратучы абонент номерын билгеләү;

оргтехника (компьютерлар, принтерлар, сканерлар);

видеоконференцэлемент системасы;

Россия Федерациясе субъекты буенча Россия ГТХМ Баш идарәсе ЦУКСЫ, күрше муниципаль берәмлекләрнең юл хәрәкәте куркынычсызлыгы, потенциал куркыныч объектларның ДДС (алга таба - ПОО), кешеләр күп була торган объектлар белән турыдан-туры элемент каналлары;

метеостанция;

ГЛОНАСС яки ГЛОНАСС/GPS приемнигы.

1.4.8. Муниципаль берәмлекнең БДДХ элемент чаралары түбәндәгеләрне тәмин итәргә тиеш:

телефон элементәсе;

мәгълүматлар тапшыру;

командаларны, хәбәр итү сигналларын һәм мәгълүматларны кабул итү һәм тапшыру;

«112» бердәм номеры аша чакырулар (хәбәрләр) кабул ителә;

ашыгыч оператив хезмәтләрнең һәм оешмаларның (объектларның) БДДХкә житкерелә торган хәбәрен коммутацияләү;

сөйләшүләр, документлар һәм видео-мәгълүмат, шулай ук югарыда торган һәм үзара хезмәттәшлек итүче хезмәтләр белән мәгълүматлар алмашу.

Муниципаль берәмлекнең БДДХ элементенең резерв каналларына ия булырга тиеш. Элемент чаралары гомуми файдаланудагы элемент чөптәре белән бәйләнешне тәмин итәргә тиеш.

1.4.9. БДДХ (алга таба - АИС ЕДС) автоматлаштырылган мәгълүмат системасы ЕДС бурычларын һәм функцияләрен үтәүне автоматлаштыруны тәмин итә. АИС РСЧС региональ автоматлаштырылган мәгълүмат-идарә системасы һәм ДДС ашыгыч оператив хезмәтләрнең һәм оешмаларның (объектларның) автоматлаштырылган автоматлаштырылган системалары, шулай ук 112 - телекоммуникацион системасының телекоммуникацион системасы белән бәйләнештә тора.

1.4.10. Автоматлаштыру чаралары комплексы (алга таба-ЕДДС) гадәттән тыш хәлләрне кисәтү, локальләштерү һәм бетерү, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янгын куркынычсызлыгын тәмин итү буенча комиссиягә оператив мәгълүмат бирү өчен (алга таба-ЕДДС), гадәттән тыш хәлләрне кисәтү, бетерү һәм янгын куркынычсызлыгын тәмин итү буенча гамәлләргә даими әзерлек көчләре һәм чаралары булган ашыгыч оператив хезмәтләр һәм оешмалар (объектлар) вазыйфаи затларының мәгълүмати-идарә эшчәнлеген автоматлаштыру өчен билгеләнгән (алга таба-ЕДДС). - Гадәттән тыш хәлләр һәм гадәттән тыш хәлләр министрлыгы һәм ашыгыч оператив хезмәтләр һәм оешмалар (объектлар) адреслары килеп чыккан фактлар һәм кабул ителгән ашыгыч чаралар турында. Ул автоматлаштырылган эш урыннарын (алга таба - АРМ) оператив дежур смена белгечләрен, административ һәм хезмәт күрсәтүче персоналны, сервер үзәген (кирәк булганда), локаль исәпләү челтәренә Берләшкән башка программа-техник чараларны үз эченә ала.

1.4.11. Муниципаль берәмлеккә хәбәр итүнең жирле системасы тапшырулар һәм элемент каналларын хәбәр итүнең махсус техник чараларын оештыру-техник берләшмәсе булып тора.

1.4.12. Хәбәр итү системасы белән тапшыруны тәмин итәргә тиеш:

- хәбәр итү сигналлары;
- сөйләм (текст) хәбәрләр;
- шартлы сигналлар.

Хәбәрләрнең жирле системасы эше дежур-диспетчер персоналы тарафыннан муниципаль берәмлекнең БДДХ автоматлаштырылган эш урыннары белән башкарылырга тиеш.

1.4.13. БДДХ ИИП документациясенең минималь составы:

ГО, халыкны һәм территорияләренә табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау, янгын куркынычсызлыгы мәсьәләләре буенча, шулай ук гадәттән тыш хәл (хәлләр) турында мәгълүмат жыю һәм алмашу мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлар;

ашыгыч оператив хезмәтләр һәм оешмалар (объектлар) һәм муниципаль берәмлекнең тормыш-көнкүрешен тәмин итү хезмәтләре белән бердәм дүләр мәгълүмат системасы белән мәгълүмати хезмәттәшлек турында килешүләр;

алынган һәм тапшырылган мәгълүматны исәпкә алу журналы, алынган һәм тапшырылган күрсәтмәләр һәм сигналларны;

оператив дежурлык журналы;

гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү яисә килеп чыгу куркынычы турында мәгълүмат алганда дежур-диспетчер персоналының гамәлләре буенча инструкция;

көндөлек эшчәнлектә, югары эзерлек һәм гадәттән тыш хәл режимнарында дежур тору турында Инструкция;

муниципаль берәмлек территориясендә янгыннарны, гадәттән тыш хәлләрне (һәлакәтләрне) бетергәндә ашыгыч оператив хезмәтләр һәм оешмаларның (объектларның) юл хәрәкәте иминлегенә дөүләт инспекциясә белән үзара хезмәттәшлек планы;

үзара бәйләнешле ашыгыч оператив хезмәтләр һәм оешмалар (объектлар) линиясә буенча мәгълүмат алганда дежур-диспетчер персоналының гамәлләре буенча инструкция;

авария һәм аварияле медицина карточкаларына барлык химик куркыныч матдәләр һәм радиацион йөкләр, гадәттән тыш хәлләрнең фаразланган нәтижәләре белән радиацион-химик, биологик куркыныч объектларның исемлекләре (һәлакәтләр);

янгын куркынычсызлыгы һәм хезмәтне саклау чаралары буенча инструкция;

РСЧС территориаль системасының ГО, муниципаль звеносы җитәкчеләгенә, муниципаль берәмлек территориясендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өчен бүлеп бирелә торган (жәлеп ителә торган), муниципаль берәмлек территориясендә ГО, гадәттән тыш хәлләр булган очракта гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү өчен бүлеп бирелә торган (жәлеп ителә торган), гадәттән тыш хәлләр булган очракта гадәттән тыш хәлләр министрлыгы һәм оешмаларының (объектларның) хәбәр итү схемалары һәм исемлекләре;

муниципаль берәмлек паспортлары, муниципаль берәмлек территориясә, авыл торак пунктлары паспортлары, халыкны социаль яклау, сәламәтлек саклау һәм мәгариф объектларының комплекслы иминлегенә торышы паспортлары, Татарстан Республикасы муниципаль берәмлегенә һәм муниципаль берәмлегенә эш карталары (шул исәптән электрон рәвештә);

чираттагы оператив дежур сменаларның дежурлыгына яклау алдыннан инструктаж үткәрү планы;

оператив дежур сменаларның дежур тору графигы;

идарә итү һәм чакыру схемалары;

җирле Хәбәр итү системасы схемасы;

телефон белешмәләре;

дежур-диспетчерлык персоналының һөнәри эзерлеген оештыру буенча документлар;

алдан эзерләнгән текстның даими өлеше белән эшкәртелә торган документларның формализацияләнгән бланклары;

РСЧС территориаль системасының көчләрен һәм чараларын тәүлеклек исәп-хисап;

гадәттән тыш хәлләрне бетерүгә жәлеп ителгән муниципаль берәмлек көчләрен һәм чараларын исәпләү;

гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) килеп чыгу куркынычы булганда федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнары белән мәгълүмат алмашу буенча инструкция;

оператив дежурный ЕДС эшенә көндөлек планы.

Оператив документлар составы БДДХнең эшләү шартларына бәйле рәвештә тулыландырылырга мөмкин.

II. МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕК БДДХнең ЭШЕН ОЕШТЫРУ

2.1. Муниципаль берәмлек БДДХнең эшчәнлегә режимы

2.1.1. Муниципаль берәмлекнең БДДХ көндәлек эшчәнлек, тыныч вакыт өчен югары эзерлек һәм гадәттән тыш хәл режимнарында эшли. Хәрби вакытта ГО эзерлегенә тиешле эзерлек дәрәжәсендә китерү.

2.1.2. БДДХ өчен эшләү режимын Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе билгели.

2.1.3. Муниципаль берәмлекнең БДДХ көндәлек эшчәнлегә режимында гадәттән тыш хәл (һәлакәтләр) килеп чыгу куркынычы янауга ашыгыч җавап кайтаруга эзерлектә тәүлек буге кизү тора. Бу режимда муниципаль берәмлекнең БДДХ тәэмин итә:

халыктан һәм БДДХтан теләсә нинди гадәттән тыш хәлләр (вакыйгалар) турында хәбәрләр кабул итү, аларны ДДС һәм җаваплылык дәрәжәләре буенча теркәү, ә система төзегәндә - 112, мәгълүмати алмашу һәм җавап кайтару карточкалары оешмасы белән теркәү;

Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе ЦУКСта буйсынучанлык һәм буйсынучанлык буенча гадәттән тыш хәл (һәлакәт) барлыкка килү куркынычы турында мәгълүмат тапшыру;

агымдагы тәүлек эчендә гадәттән тыш хәлләр турында мәгълүматны гомумиләштерү һәм анализлау һәм буйсыну буенча тиешле докладлар тапшыру;

даими оператив эзерлектә КСАны хуплау;

җаваплылык зонасында ашыгыч оператив хезмәтләрнең һәм оешмаларның (объектларның) ДДС эзерлеген тикшерү, дежур сменаларның торышы һәм аның үзгәрешләре турында оператив хәбәр итү;

мәгълүматлар базасына, шулай ук гадәттән тыш хәлләргә реакция ясау буенча оператив Документлар структурасына һәм эчтәлегенә кирәкле үзгәрешләр кертү (һәлакәтләр);

муниципаль берәмлекләр территорияләре паспортларына кирәкле үзгәрешләр кертү.

2.1.4. Муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан ДДС көндәлек эшчәнлек режимында үзләренең инструкцияләре нигезендә эш итәләр һәм муниципаль берәмлек бердәм дөүләт хезмәтенә узган тәүлек эчендә гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) һәм аларның барлыкка килү куркынычы турында гомумиләштерелгән статистик мәгълүмат тапшыралар.

2.1.5. ДДС җаваплылыгы өлкәсенә карамаган гадәттән тыш хәлләр (хәлләр) турында хәбәрләр кичекмәстән ашыгыч оператив хезмәтнең яисә оешманың (объектның) тиешле адресына тапшырыла. Ашыгыч оператив хезмәтләрнең һәм оешмаларның (объектларның) ДДС гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү яисә килеп чыгу куркынычы турында хәбәр буларак тәңгәлләштерелә торган хәбәрләр беренче чиратта муниципаль берәмлекнең бердәм дөүләт хезмәтенә тапшырыла,

ә муниципаль берәмлек БДДХ кичекмәстән мәгълүматны Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсенә ЦУКСына тапшыра.

2.1.6. Муниципаль берәмлек бердәмлекләре югары эзерлек режимына һәм ДДС ашыгыч оператив хезмәтләр һәм оешмалар (объектлар) жәлеп ителә торган гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы янаганда жирле үзидарә органы житәкчесе карары белән янауны бетерү өчен муниципаль берәмлекнең БДДХ белән хезмәттәшлек итүче РСЧС көчләре һәм РСЧС көчләре кирәк булган очрактарда күчәрелә. Югары эзерлектә муниципаль берәмлек бердәмлеге тәмин итә:

тиешле гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракта мөмкин булган гамәлләргә алдан эзерлек;

гадәттән тыш хәлләр министрлыгы һәм ОПБ, муниципаль берәмлек администрациясе, муниципаль берәмлек администрациясе, ашыгыч оператив хезмәтләрнең һәм оешмаларның (объектларның) һәм РСЧС буйсынуындагы көчләренә ДДС белән үзара хезмәттәшлек итүче ДДС вазыйфаи затларын белдерү;

Татарстан Республикасы территориясендә, шулай ук әйләнә-тирә мохит торышын күзәтү һәм тикшереп тору мәгълүматларын алу һәм гомумиләштерү;

хәлнең үсешен фаразлау һәм жәлеп ителә торган көчләрнең һәм чараларның гамәлләре буенча тәкъдимнәр эзерләү һәм аларның буйсынуындагы доклады;

гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм аның нәтижәләрен йомшарту буенча ашыгыч чаралар кабул иткәндә, гадәттән тыш оператив хезмәтләрнең һәм оешмаларның (объектларның), РСЧС көчләренә ДДС гамәлләрен координацияләү.

2.1.7. Гадәттән тыш хәлләрне (һәлакәтләрне) булдырмас өчен гадәттән тыш хәлләр һәм гадәттән тыш хәлләр министрлыгы һәм ОПБ яисә Кризис хәлләрдә идарә итү оператив штабының эше оештырылган очракта, идарә Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының, муниципаль берәмлекнең АДДС тиешле бүлекчәләренә тапшырылган, аларның күрсәтмәләрен үти.

2.1.8. Муниципаль берәмлекнең гадәттән тыш хәл режимына, гадәттән тыш оператив хезмәтләр һәм оешмалар (объектлар) һәм РСЧС көчләре гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда жирле үзидарә органы житәкчесе карары белән күчәрелә. Муниципаль берәмлек бердәмлеге бу режимда түбәндәге бурычларны башкара::

халыкны һәм территорияләре табигий һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау буенча эшләр башкарганда РСЧС көчләренә һәм чараларының ашыгыч оператив хезмәтләре һәм оешмаларының (объектларының) һәм РСЧС чараларының ДДС гамәлләрен координацияләү;

муниципаль берәмлек территориясе буенча оператив төркемнәрнең хәрәкәтен контрольдә тоту һәм күзәтү;

тиешле гадәттән тыш хәлләрне бетерүне оештырганда һәм авария-коткару эшләре барышында идарә органнары арасында оператив мәгълүмат белдерү һәм тапшыру, икътисад объектларының тотрыклы эшләвен тәмин итү һәм зыян күргән халыкны беренчел тормыш белән тәмин итү чаралары;

тиешле ГТХ зонасы чикләрен билгеләү һәм күчүне контрольдә тоту, гадәттән тыш хәлләр зонасында килеп чыккан хәлләр һәм куркынычлар турында халыкка үз вакытында хәбәр итү һәм хәбәр итү;

гадәттән тыш хәлләр зонасында әйләнә-тирә мохит торышын, авария объектларында һәм алар янәшәсендәге территориядәге хәлләрне өзлексез тикшереп торуну гамәлгә ашыру.

2.1.9. Гадәттән тыш хәлләр һәм югары эзерлек режимнарында ашыгыч оператив хезмәтләрнең һәм оешмаларның (объектларның) юл-транспорт һәлакәтләренә, РСЧС көчләре арасында мәгълүмати хезмәттәшлек турыдан-туры муниципаль берәмлек бердәм хәрәкәт итү системасы аша гамәлгә ашырыла. Килеп туган хәл, кабул ителгән чаралар, эшкә жәлеп ителгән һәм таләп ителә торган өстәмә көчләр һәм чаралар турында мәгълүмат ашыгыч оператив хезмәтләрнең һәм оешмаларның (объектларның) РСЧС идарә органнарына, муниципаль берәмлекнең РСЧС идарә органнарына, Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Татарстан Республикасы буенча Баш идарәсе ЦУКСына муниципаль берәмлекнең БДДХнә житкерелә.

2.1.10. Гадәттән тыш хәлләрне (һәлакәтләренә) булдырмас өчен гадәттән тыш хәлләр һәм гадәттән тыш хәлләр министрлыгы һәм ОПБ яисә Кризис хәлләрдә идарә итү оператив штабының эше оештырылган очракта, идарә Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгының, муниципаль берәмлекнең АДДС тиешле бүлекчәләренә тапшырылган, аларның күрсәтмәләрен үти.

2.1.11. Муниципаль берәмлек бердәмлегенең хәрби хезмәткә эзерлеккә китергәндә эшләве Россия Федерациясе субъектының гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы һәм махсус чор шартларында гамәлләр буенча ашыгыч оператив хезмәтләр һәм оешмаларның (объектларның) ДДС дежур персоналына инструкцияләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.1.12. Аерым чор шартларында, Татарстан Республикасы Гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы нигезендә, муниципаль берәмлекнең бердәм дәүләт сәламәтлек саклау системасы эшлэгәндә, идарәнең якланган пунктларында оператив дежур сменаларын урнаштыру күздә тотыла.

2.2. Муниципаль берәмлек бердәмлегенең эш тәртибе

2.2.1. Гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) турында чакырулар (хәбәрләр) барлык элемент төрләре һәм каналлары буенча халыктан, шул исәптән «112» бердәм телефон номеры аша, сигнал системаларыннан һәм мониторинг системаларыннан, муниципаль берәмлекнең гадәттән тыш оператив хезмәтләреннән һәм оешмаларыннан, РСЧС идарәсенең югары һәм үзара бәйләнештәге органнарыннан турыдан-туры каналлар һәм элемент линияләре буенча хәбәрләренә дә кертеп, муниципаль берәмлек бердәм дәүләт сәламәтлек саклау системасына керергә мөмкин. Гадәттән тыш хәлләр (хәбәрләр) турында чакырулар (хәбәрләр) муниципаль берәмлек бердәм дәүләт хезмәтенең дежур-диспетчерлык персоналы, ә 112 система төзегәндә - 112 системасы диспетчерлары тарафыннан кабул ителә, теркәлә һәм эшкәртелә.

2.2.2. Килеп туган хәлне гадәттән тыш хәл буларак классификацияләү вакытында муниципаль берәмлекнең гадәттән тыш хәлләр министрлыгы

гадәттән тыш хәлләрне бетерүне тиешле ДДСКА һәм гадәттән тыш хәлләргә реакция ясый торган РСЧС көчләренә (объектларга) һәм РСЧС көчләренә йөкли, кирәк булганда, ДДС жәлеп ителгән ашыгыч оператив хезмәтләрнең һәм оешмаларның (объектларның) гамәлләрен төгәлләштерә.

2.2.3. Килеп туган хәлне локаль дәрәжәдән югарырак булган гадәттән тыш хәл буларак классификацияләгәндә, муниципаль берәмлекнең оператив кизү торучысы жирле үзидарә органы житәкчесенә, КЧС һәм муниципаль берәмлекнең ОПБ рәисенә, Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсенә ЦУКСына кичекмәстән хәбәр итә, жәлеп ителә торган көчләрнең һәм чараларның составын билгели, аларны хәбәр итә, кирәкле гамәлләргә күрсәтмәләр бирә һәм аларның үтәлешен контрольдә тотат. Бер үк вакытта РСЧС идарәсенә Югары органнарына тапшыру өчен гадәттән тыш хәл факты турында формалаштырылган документлар әзерләнә.

2.2.4. Кешеләрнең гомеренә яки сәламәтлегенә куркыныч янаган очракта, аларны саклау ысуллары турында мәгълүмат житкерелә. Ашыгыч оператив хезмәтләр һәм оешмалар (объектлар) арасында жәлеп ителгән көчләрнең һәм чараларның торышы һәм гамәлләре турында кирәкле мәгълүмат алмашу оештырыла, алынган мәгълүматларны чагыштыру һәм гомумиләштерү оештырыла, РСЧС идарәсенә югарыдагы органнарына докладлар һәм докладлар әзерләнә, барлык дәрәжәләрдәге Администрация эшчәнлегенә мәгълүмати ярдәм күрсәтелә һәм аларның гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен жәлеп ителә торган хезмәтләре белән үзара бәйләнешләре тәмин ителә.

2.2.5. Ай саен муниципаль берәмлекнең бердәм дәүләт сәламәтлек саклау системасы (ДДХ) эшчәнлегенә анализ ясала, ул ДДХ карамагындагы кешеләргә житкерелә һәм квартал саен КЧС һәм тиешле дәрәжәдәге ОПБ утырышында карала.

2.3. Муниципаль берәмлек БДДХ белән ашыгыч оператив хезмәтләр һәм оешмалар (объектлар) юл хәрәкәте иминлегенә дәүләт инспекциясегә белән хезмәттәшлегенә тәртибе

Муниципаль берәмлек БДДХ һәм ашыгыч оператив хезмәтләрнең һәм оешмаларның (объектларның) ДДХ белән үзара хезмәттәшлек тәртибе ведомствоара норматив хокукый актлар һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте башкарма органнарының һәлакәтләр, табигый бәла-казалар һәм гадәттән тыш хәлләр (хәлләр) вакытында ашыгыч оператив хезмәтләр арасында мәгълүмат алмашу һәм үзара хезмәттәшлек тәртибен билгели торган норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

III. МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕК БДДХ СОСТАВЫ ҺӘМ СТРУКТУРАСЫНА ТАЛӘПЛӘР

3.1. Муниципаль берәмлек БДДХ кадрларын комплекттау һәм әзерләү

3.1.1. Муниципаль берәмлек бердәмлегенә шәхси составы белән комплекттау БДДХ башлыгы (муниципаль казна учреждениесегә житәкчесе буларак) тарафыннан башкарыла. Муниципаль берәмлекнең БДДХ башлыгы

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе итеп билгеләнә һәм вазыйфадан азат ителә.

3.1.2. Муниципаль берәмлек бердәмлегенең шәхси составы аның эшчәнлеген регламентлаучы житәкче документларның таләпләрен белергә һәм аларны практик эштә кулланьрга тиеш.

3.1.3. Муниципаль берәмлек бердәм дежур-диспетчерлык персоналын укытуның төп формалары: оператив дежур сменаларның тренировкалары, уку чараларында (өйрәтүләрдә) катнашу һәм һөнәри эзерлек буенча дәресләр.

3.1.4. Муниципаль берәмлек бердәмлегенең дежур-диспетчерлык персоналы белән үткәрелә торган укыту чаралары (тренировкалар һәм өйрәнүләр), Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсе ЦУКСЫ үткәрә торган күнегүләргә исәпкә алып, жирле үзидарә органы житәкчесе тарафыннан алдан эшләнгән һәм расланган план нигезендә гамәлгә ашырыла. Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсенең ЦУКС оператив дежур сменасы белән бердәм дәүләт янгын сүндерү хезмәтенең оператив дежур сменаларының күнегүләргә көн саен үткәрелә.

3.1.5. Муниципаль берәмлек бердәм дежур-диспетчерлык персоналын профессиональ эзерләү Россия ГТХМ тарафыннан махсус эшләнгән программа буенча үткәрелә.

3.1.6. Муниципаль берәмлек бердәм дежур-диспетчерлык персоналын эзерләү гамәлгә ашырыла:

Татарстан Республикасы Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр буенча укыту-методик үзәгендә, ГО курсларында, Дәүләт янгынга каршы хезмәтенең Федераль янгынга каршы хезмәтенең уку үзәкләрендә һәм уку пунктларында, әлегә төр эшчәнлек белгечләрен эзерләү буенча тиешле лицензияләргә булган башка белем бирү учреждениеләрендә;

Россия ГТХМ тарафыннан махсус эшләнгән тематика буенча һөнәри эзерлек дәресләрен үткәрү барышында ай саен 6-8 сәгать. Тематика хәл ителә торган мәсьәләләрдән һәм гадәттән тыш хәлләр характерыннан (һәлакәтләрдән), шулай ук белгечләрнең шәхси эзерлегеннән чыгып билгеләнә;

көн саен инструктаж уздыру барышында ЕДДС дежур-диспетчерлык персоналының оператив дежурлыгына яклаучы кеше;

Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсенең ЦУКС үткәрә торган муниципаль берәмлек бердәм дежур сменасы белән өйрәнүләр барышында;

өйрәнүләр барышында РСЧС органнары һәм көчләргә белән төрле өйрәнүләр уздырганда гадәттән тыш оператив хезмәтләр һәм оешмалар (объектлар) РСЧС оператив хезмәтләренең һәм оешмаларының оператив дежур сменалары белән өйрәнүләр уздырылды. Шулай ук вакытта һәр оператив дежур смена өйрәтүләрдә һәм күнегүләрдә елына кимендә 2 тапкыр катнашырга тиеш.

3.1.7. БДХ дежур-диспетчерлык персоналын эзерләү барышында гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) барлыкка килү яисә килеп чыгу куркынычы турында мәгълүмат кабул итүне оештыруга, РСЧС органнарына һәм көчләренә үз вакытында хәбәр итүгә, шулай ук ГОга хәбәр итү сигналларын житкерүгә аерым игътибар бирелә.

3.1.8. Бердәм дәүләт сәламәтлек саклау системасының дежур-диспетчерлык персоналының гамәли стажировкасы Татарстан Республикасы буенча Россия ГТХМ Баш идарәсенә ЦУКС базасында стажировка графигы һәм планнары нигезендә оештырыла.

Ярты елга бер тапкырдан да ким булмаган зачетлар кабул ителә, аларның нәтижәләре буенча Бердәм Дәүләт Советының дежур-диспетчерлык персоналын оператив дежурлыкны тәэмин итүгә кертү турында Карар кабул ителә.

Ай саен персоналны әзерләү буенча эшләрнең торышы анализлана һәм жирле үзидарә органы җитәкчесенә тапшырыла.

3.2. Муниципаль берәмлек бердәм дежур-диспетчерлык персоналына таләпләр

3.2.1. Муниципаль берәмлек бердәм дежур-диспетчерлык персоналы җитәкчеләге һәм дежур-диспетчерлык персоналы белергә тиеш:

Татарстан Республикасының 112 - системасы структурасы. Муниципаль берәмлектәге әлеге система структурасына керүче муниципаль берәмлек куркынычсызлык системасының җитәкче составы һәм дежур хезмәтләрнең авария-коткару формироваиеләренә адреслары;

муниципаль берәмлекнең административ чикләре, янғын сүндерү-коткару бүлекчәләренә чыгу районнары, муниципаль берәмлектә булган урыннар һәм транспорт магистральләренә атамасы;

муниципаль берәмлектә дежур-диспетчерлык хезмәтләре системасын оештыру;

муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган Ашыгыч ярдәм хезмәтләре территориаль җаваплылыгы зонасы һәм территориаль җаваплылык зонасы;

гадәттән тыш хәлләрне бетерү һәм кисәтү өчен җәлеп ителә торган техниканың дислокациясе, билгеләнеше һәм тактик-техник характеристикалары, махсус коткару һәм янғын сүндерү чаралары складларын урнаштыру;

Муниципаль берәмлек чыгу районнарында урнашкан социаль-әһәмиятле объектлар, аларның адреслары, янғын һәм авария-коткару техникасының тулы исеме һәм билгеләнгән ранг җыелмасы буенча;

бердәм дәүләт системасының автоматлаштырылган системасын билгеләү һәм тактик-техник характеристикалары, аңа йөкләнгән бурычларны үтәү тәртибе, БДДХ идарә итү пунктында урнаштырылган элемент чараларын һәм башка җайланмаларны эксплуатацияләү тәртибе;

жирле янғын сүндерүчеләр һәм коткару бүлекчәләре үзара ярдәм күрсәтү өчен җәлеп ителә торган күрше муниципаль берәмлекләрнең объектлары һәм торак пунктлары исеме;

автоматлаштыру чараларын кулланганда куркынычсызлык техникасы кагыйдәләре;

муниципаль берәмлек өчен хас булган гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) барлыкка килү куркынычы;

мәгълүмат алмашу тәртибе.

3.2.2. Муниципаль берәмлекнең БДДХ башлыгы федераль законнарны, югарыдагы органнар карарларын, боерыкларын, боерыкларын һәм бердәм дәүләт системасы, 112 системасының эшлэвен билгели торган башка житэкче, норматив-техник һәм методик документларны белергә тиеш.

3.2.3. Муниципаль берәмлекнең БДДХ начальнигы белергә тиеш:

Бердәм Россия сәяси партиясе алдында куелган бурычларны үтәүне оештыру һәм контрольдә тотуны тәмин итү;

бердәм дәүләт сәламәтлек саклау системасының үсеш һәм эшлэвен тәмин итүнең норматив-методик базасын, шулай ук чираттагы оператив дежур сменасын дежурлыкка яклау турында боерыклар эшлэү;

оператив-техник хезмәт күрсәтүне, бердәм дәүләт хезмәтенең шәхси составын профессиональ әзерләүне һәм укытуны оештырырга;

дәресләр, күнегүләр һәм өйрәнүләр үткәрүне оештырырга;

БДДХ техник жиһазланышын алга таба камилләштерү, үстерү һәм арттыру буенча тәкъдимнәр эшлэү.

3.2.4. Муниципаль берәмлекнең БДДХ башлыгына карата таләпләр: югары белем, халыкның һәм территорияләрнең комплекслы куркынычсызлыгы системасында кимендә 3 ел оператив эш стажы, билгеләнгән программа буенча укыту, дәүләт серен тәшкил итә торган мәгълүматлар белән эшлэргә рөхсәт (кирәк булганда).

3.2.5. Оператив дежурный БДДХ белергә тиеш:

оператив дежурныйның, 112 системасы диспетчерының функциональ бурычлары һәм эш тәртибе;

112-системасының оператив дежурный, Диспетчер эшен регламентлаучы житэкче документлар;

бердәм дәүләт сәясәте системасының структурасы һәм эшлэү технологиясе;

Бердәм Дәүләт Советы эшчәнлеген регламентлаштыручы норматив документлар;

ГО сигналлары һәм башка сигналлар буенча оператив дежур БДДХның эшчәнлеген билгели торган документлар;

документларны алып бару кагыйдэләре.

3.2.6. Оператив дежурный БДДХ белергә тиеш:

көргән мәгълүматның дөреслегенә анализ һәм бәя бирү;

муниципаль берәмлекнең янғын сүндерү һәм коткару бүлекчэләре белән оператив житэкчелек итүне һәм идарә итүне-янғыннар, шулай ук гадәттән тыш хәллэргә жавап биргәндә РСЧС көчлэре һәм авария - коткару формированиеләре белән оператив идарә итүне тәмин итэргә;

чакыруларга жавап биргәндә ашыгыч оператив хезмәтләрнең дежур-диспетчерлык хезмәтлэре эшчәнлеген координациялэргә;

гадәттән тыш хәллэргә (һәлакәтлэргә) оператив жавап бирү максатларында РСЧС идарәсенең Югары һәм үзара хезмәттэшлек итүче органнары белән, муниципаль берәмлек администрациясе һәм жирле үзидарә органнары белән хезмәттэшлекне оештыру;

Microsoft Windows (Word, Excel, PowerPoint) яки эквивалент операцион системасы өчен коммуникацион жайланмалар, төп офис кушымталары белән нәтижәле эшләү;

мәгълүмат алу өчен гарнитураны кулланырга;

Радио һәм телефон аша компьютер артында эшләү белән бер үк вакытта төгәл сөйләшәргә;

коммуникатив күнекмәләр кулланырга;

тиз карарлар кабул итәргә;

бердәм дәүләт системасы алдында куелган бурычларны үтәүне тәмин итү өчен 112 - системасының мәгълүмати ресурсларын нәтижәле кулланырга;

теоретик һәм гамәли әзерлек дәрәжәсен күтәрү;

үз вазыйфаларын үтәү барышында алынган конфиденциаль мәгълүматны сакларга.

3.2.7 оператив дежурлыкка БДДХ тыела:

оператив дежур тору белән бәйле булмаган телефоннан сөйләшүләр алып бару;

муниципаль берәмлек житәкчеләге күрсәтмәсеннән башка, массакүләм мәгълүмат чараларына һәм чит затларга нинди дә булса мәгълүмат бирергә;

чит затларның ашды бөлмәләренә рөхсәт итү;

оператив дежурлык итү урыннарыннан ГТХМ башлыгы рөхсәтеннән башка гына аерылырга;

вазыйфаи вазыйфаларда һәм инструкцияләрдә каралмаган бурычларны үтәү.

3.2.8. Оператив дежурлыкка таләпләр:

Урта һөнәри белем, эш стажына таләпләр куелмыйча, башлангыч һөнәри белем һәм белгечлек буенча 3 елдан да ким булмаган эш стажы;

муниципаль берәмлек бердәмлегенең эшләвен билгели торган норматив документларны белү;

компьютерда эшләү күнекмәләре ышанычлы кулланучы дәрәжәсендә (Microsoft Windows (Word, Excel, PowerPoint) яки эквивалент белеме, электрон почта, интернеттан файдалана белү);

1 Яңа материал-ны үзләштерү Дәрәслек, сүзлек белән эш итә белү.

3.2.9. 112 - системасы диспетчеры белергә тиеш:

гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү, ашыгыч хезмәтләренең дежур-диспетчерлык хезмәтләрен оештыру, мәгълүмат алмашу һәм ведомствоара хезмәттәшлек өлкәсендә норматив хокукый актлар;

Россия Федерациясе субъектының һәм муниципаль берәмлекнең РСЧС функциональ һәм территориаль подсистемаларының составы һәм структурасы, РСЧС оешмаларының Территориаль системасына керүче эшчәнлек өлкәсенә һәм жаваплылыкка бәйле төп мәсьәләләр;

муниципаль берәмлек РСЧС функциональ һәм территориаль ярдәмче системаларының даими әзерлек көчләре һәм чаралары составы, аларның бурычлары, аларны гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) нәтижәләрен бетерүгә жәлеп итү һәм үзара бәйләнеше оештыру тәртибе;

Татарстан Республикасы РСЧС функциональ һәм территориаль подсистемаларының дежур-диспетчерлык хезмәтләренең элементәне оештыру схемасы;

функцияләүнең төрле режимнарында 112-системасының дежур сменасы эшен оештыру һәм гамәлләр алгоритмы;

112 - системасын автоматлаштыру һәм махсус программа белән тәэмин итү чаралары комплексының составы һәм эшләве;

элементә чаралары комплексы, хәбәр итү, автоматлаштыру чаралары составы, мөмкинлекләре, эшләү тәртибе;

муниципаль берәмлек территориясендә гамәлдә булган Ашыгыч ярдәм күрсәтү хезмәтләренең территориаль җаваплылыгы зоналары;

муниципаль берәмлек территориясе, икътисад объектлары паспортлары;

административ-территориаль бүленеш, халык саны, Татарстан Республикасы һәм муниципаль берәмлегенең географик, климатик һәм табигый үзенчәлекләре, шулай ук төбәк турында башка мәгълүмат.

3.2.10. 112 - системасы диспетчеры белергә тиеш:

автоматлаштырылган эш урынында телекоммуникацион җиһазларның барлык функцияләреннән файдаланырга;

ГЛОНАСС нигезендә транспорт чараларын мониторинглауның геоинформацион системалары, текст редакторлары, таблицалар мөхәррирләре, геоинформацион системалары белән эшләү;

керүче мәгълүматны 112 системасында кабул ителгән стандартлар, кагыйдәләр һәм процедуралар нигезендә эшкәртү;

гадәттән тыш хәлләр (һәлакәтләр) килеп чыгу куркынычы һәм аларны бетерү барышы турында оператив мәгълүмат җыю һәм эшкәртүне оештырырга;

112-системасының кирәкле документациясен алып баруны тәэмин итү;

шалтыраткан абонентка психологик ярдәм күрсәтү;

минутына 120 символдан да ким булмаган тизлек белән текстны клавиатурада җыю хатасыз.

3.2.11. 112 – системасы диспетчерына таләпләр:

Белеме-югары яки урта һөнәри белем, эш стажына таләпләр куелмый;

эшчәнлек юнәлеше буенча билгеләнгән программа буенча махсус әзерлек;

бердәм дөүләт системасы, 112 системасын билгели торган норматив документларны белү;

компьютерда эшләү күнекмәләре ышанычлы кулланучы дәрәжәсендә (Microsoft Windows (Word, Excel, PowerPoint) яки эквивалент белеме, электрон почта, интернеттан файдалана белү);

1 Яңа материал-ны үзләштерү Дәрәслек, сүзлек белән эш итә белү.

3.2.12. Муниципаль берәмлекләренң бердәм дөүләт сәламәтлек саклау системасы дежур-диспетчерлык персоналына өстәмә таләпләр куя ала.

3.3. Муниципаль берәмлекнең БДДХ биналарына карата таләпләр

Муниципаль берәмлекнең бердәмлеге биналарының мәйданнарына булган ихтияҗларны исәпләү гамәлдәге санитар кагыйдәләр һәм нормалар (СанПиН) таләпләре нигезендә һәм оператив дежур смена белгечләренең саны җирле

шартларга, потенциал куркыныч объектларның булуына һәм гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычына бәйле рәвештә, шулай ук муниципаль берәмлектә халык саныннан, шалтыратуны эшкәртүнең уртача дәвамлылығына һәм тәүлегенә шалтыратулар санына карап билгеләнә.

3.4. Муниципаль берәмлекнең БДДХ биналарына карата таләпләр

3.4.1. БДДС жиһазландыруга таләпләр, Россия Федерациясә Хөкүмәтенә 2008 елның 25 августындагы 1240-р номерлы күрсәтмәсә белән хупланган, муниципаль берәмлекләренә бердәм дежур-диспетчерлык хезмәтләре базасында «112» бердәм номеры аша ашыгыч оператив хезмәтләренә чакыруны тәмин итү системасын булдыру концепциясә нигезендә тәүлек әйләнәсендә ЕДДС бурычларын үтәү зарурлығын исәпкә алып эшләнгән.

3.4.2. Жиһазлар составына кимендә керергә тиеш:

Оператив дежур сменасы белгечләрен АРМ;

Житәкчелек һәм хезмәт күрсәтүче персонал АРМ;

локаль исәпләү чөлтәренә актив жиһазлары;

структурированная кабель чөлтәре;

сервер жиһазлары;

махсулаштырылган мәгълүмат саклау чаралары;

оргтехника комплекты;

элемент чаралары;

Жирле Хәбәр итү системасы белән идарә итү АРМ;

күмәк файдалану һәм видеоконференцэлемент системасы өчен видео күрсәтү чаралары;

функция режимнарын үзгәртүгә пакетларны саклау өчен махсус жиһазландырылган металл сейф;

метеостанция;

радиацион контроль приборы;

гарантияле электр туклану чыганакалары.

3.4.3. Жиһазлар составына сервер жиһазлары һәм мәгълүматларны саклау системасы составындагы мәгълүматларны эшкәртү үзәге керә ала. Серверларны сайлап алу әлегә серверларда эшләү өчен планлаштырыла торган кушымталар яки сервислар өчен таләп ителә торган жайланмаларның житештерүчәнлеген анализлау нәтижәләре нигезендә башкарыла. Сервер платформасы житештерүче раслаган товар жиһазлардан соң 5 елдан да ким булмаган үсеш планы булырга, шулай ук ЕДДС башка элементлары белән ярашырга тиеш. Сервер үзәге чишелешләренә бер өлешендә, электр белән гарантияле тәмин итү оешмасы белән резервланган югары тизлекле исәпләү чөлтәренә Берләшкән, тотрыксыз сервер кластеры һәм резервланган мәгълүмат саклау базасында карарлар куллану оптималь күздә тотыла.

IV. МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕК БДДХның ЭШЧӘНЛЕГЕ

4.1. Муниципаль берәмлек БДДХ үз эшчәнлеген тиешле юридик зат (муниципаль казна учреждениесә) йөзендә башкара.

Аерым очрактарда, Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшлэре, гадэттэн тыш хэллэр һәм табигый бәла-казалар нәтижэләрен бетерү министрлығы житәкчеләге белән килештереп, муниципаль берәмлекнең юл хәрәкәте иминләге дәүләт инспекциясе янгын сүндерү-коткару частьләре базасында үз эшчәнлеген башкара ала.

4.2. Муниципаль берәмлекнең БДДХ булдыру һәм аларның эшчәнлеген финанслау түбәндәге очрактарда гамәлгә ашырылырга мөмкин:

муниципаль берәмлек бюджеты акчалары;

Россия Федерациясе законнары нигезендә башка чыганактар.

Эшләр идарәчесе:

Д.Р. Сабиржанова